

Številka: -
Datum: 10.6.2014

ZAPISNIK

Tema sestanka: Metodološki svet – 14.seja

Zapisal/-a: Tatjana Novak

Kraj sestanka: SURS, Litostrojska cesta 54, Ljubljana

Datum in ura: 5.6.2014 od 13:00 do 14:30

Navzoči (člani sveta): doc. dr. Rok Blagus, prof.dr. Matjaž Omladič, mag. Karmen Hren, prof. dr. Vasja Vehovar, Tomaž Smrekar, Tatjana Novak

Odsotni (člani sveta): prof. dr. Katarina Košmelj, , prof. dr. Sašo Polanec, prof. dr. Valentin Bucik

Ostali navzoči: mag. Tanja Frank (ZPIZ), Eva Križnik (MF), Franček Drenovec (BS), mag. Marjan Širaj (AJPES), Jure Lasnibat, Brigita Vrabič-Kek, Danilo Dolenc, Tatjana Škrbec, Marta Arnež, Andrejka Smukavec, Andreja Kozmelj, Nino Zajc, Mojca Noč Razinger, Martina Kontelj (vsi SURS)

Zapisnik prejmejo: vsi vabljeni, kolegij GD

Dnevni red:

1. Statistični raziskovanji o vpisanih študentih in diplomantih višjih strokovnih šol – revizija raziskovanja (prehod na administrativni vir)- Andreja Kozmelj
2. Uvedba Evropskega sistema računov 2010 – revizija – Jure Lasnibat
3. Raziskovanje o porabi v gospodinjstvu 2015 – revizija – Brihita Vrabič-Kek

Povzetek razprave in sklepi:

T1 Statistični raziskovanji o vpisanih študentih in diplomantih višjih strokovnih šol – revizija raziskovanja (prehod na administrativni vir)

Povzetek: Podatke o študentih in diplomantih višjih strokovnih šol se trenutno zbira z raziskovanjem ŠOL-ŠTUD in ŠOL-DIPL-TERC. Predstavljene so bile pravne podlage za omenjena raziskovanja in načini zbiranja podatkov. Pri raziskovanju ŠOL-ŠTUD se podatki zbirajo preko elektronskih obrazcev medtem ko se za zavode, ki si niso mogle zagotoviti elektronskega posredovanja podatkov, uporablja skrajšano verzijo vpisnega lista. Pri raziskovanju ŠOL-DIPL-TERC pa smo v letu 2013 prešli na nov vir podatkov (podatke se prejema prek MIZŠ iz administrativne evidence eVŠ). V delu, ki pokriva študente višjih strokovnih šol, pa zbiranje podatkov še vedno poteka preko tiskanih vprašalnikov. Z letom 2011 so na MIZŠ vzpostavili administrativno evidenco udeležencev izobraževanja in usposabljanja (CEUVIZ), iz katere bi lahko podatke pridobili tudi na SURS-u. S prehodom na administrativni vir podatkov se tako pričakuje občutna razbremenitev poročevalskih enot ter tudi SURS, saj bi bilo tako na voljo več časa za urejanje in analizo podatkov. Glede na vsebino administrativnega vira, pa se pričakuje tudi izboljšanje kakovosti (vgrajene so logične kontrole)

podatkov ter njihovo hitrejšo objavo. Pričakuje se, da bo imel SURS na začetku več dela s podatki o predhodni izobrazbi ter s podatki o prvem vpisu, kajti CEUVIZ vsebuje podatke od leta 2011 naprej. Na podlagi predhodne analize je bilo ugotovljeno, da so podatki o vpisanih študentih v CEUVIZ dovolj kakovostni, da bi CEUVIZ uporabljali kot vir podatkov (v letu 2014/2015) pri raziskovanju ŠOL-ŠTUD, medtem ko podatki o diplomantih pri raziskovanju ŠOL-DIPL-TERC, še niso. Pričakuje se, da se v okviru diseminacije podatkov časovne serije ne bodo prekinjale, razen v primeru objavljanja podatkov po področjih raziskovanja. Podatke bomo v tujino sporočali po ISCED 97. Spremembe pa so načrtovane tudi v metodoloških pojasnilih.

Razprava: Člani metodološkega sveta pozdravljajo odločitev, da se na SURS-u spodbuja uporaba administrativnih virov. Člani metodološkega sveta so v nadaljevanju razpravljali o uporabi administrativnega vira ter ugotovili, da MIZŠ ne uporablja svojih administrativnih virov, ker se zavedajo pomanjkljivosti le tega, predvsem je težava pri osveževanju vira, ki je odvisno od finančnih sredstev. Člani metodološkega sveta so se v razpravi dotaknili tudi skrajšanja rokov zbiranja in objave podatkov, le ta postopek od zbiranja do objave bo potekal 2 do 3 mesece, vendar je možnost začetka zbiranja podatkov odvisna od vpisnih rokov, zato se zbiranje ne more začeti izvajati pred mesecem decembrom. Metodološki svet svetuje izvajalcem raziskovanj, da pred uporabo virov podatkov testira vir podatkov ter pridobi mikropodatke. Članom metodološkega sveta se zdi pomembno, da se pred samo odločitvijo o uporabi administrativnega vira izvede pilotno raziskovanje, kjer se bi primerjala kakovost podatkov pridobljenih s trenutnim in administrativnim poročanjem, predvsem je le to nujno pri raziskovanju ŠOL-DIPL-TERC, kjer je pred uporabo vira podatkov nujno zagotoviti stabilnost vira.

Sklep: Metodološki svet se je seznanil z raziskovanji in pobudo za uporabo administrativnega vira. Člani metodološkega sveta spodbujajo uporabo administrativnih virov. Po predhodni analizi metodološki svet predlaga uporabo administrativnih virov pri raziskovanju ŠOL-DIPL-TERC v letu 2014/2015. Vir se začne uporabljati šele potem, ko bomo ugotovili ali je dovolj kakovosten. Metodološki svet predlaga, da se pri raziskovanju ŠOL-ŠTUD v prihodnjem letu začne uporabljati administrativni vir. Člani metodološkega sveta predlagajo, da se spodbudi MIZŠ, da začne urejati in vzdrževati svoj vir, da bi lahko v prihodnje tudi na SURS-u uporabljali njihov vir podatkov. Metodološki svet je tudi predlagal, da se o spremembi raziskovanja tudi ustrezno posreduje informacije uporabnikom podatkov.

T2 Uvedba Evropskega sistema računov 2010 – revizija

Povzetek: Evropski sistem računov (ESR 2010) določa skupne standarde, opredelitve, klasifikacije in računovodska pravila za pripravo ekonomskih računov v državah članicah EU. Razlog za prehod na ESR 2010 je uredba Evropskega parlamenta ter Sveta, ki določa, da članice EU od 1. septembra 2014 dalje Evropski komisiji (Eurostatu) poročajo podatke izračunane v skladu z metodologijo ERS 2010. Največja sprememba je v kapitalizaciji izdatkov za raziskave in razvoj, ki so bili po sedanjem sistemu obravnavani kot del tekočih stroškov, v novem pa se štejejo med investicijske izdatke. V tržnem sektorju po novem to dejavnost izmerimo kot dodatno proizvodnjo, ki bo s tem povečala dodano vrednost in s tem tudi BDP. V netržnem sektorju vpliva na rast BDP ne bo, ker se enako kot vmesna potrošnja zmanjša tudi proizvodnja. Po metodologiji ESR 2010 se bodo spremenili tudi izdatki za vojaško oborožitev, ki se razvrstijo iz tekoče v investicijsko porabo. Prav tako se tudi izdatki za izboljšave zemljišč po metodologiji ESR 2010 uvrščajo pod investicije v osnovna sredstva. V izračun posredno merjenih storitev finančnega posredništva (PMSFP) se ne upoštevajo več tokovi med domačim in tujimi ustvarjalci teh storitev, pač pa njihove transakcije vplivajo le na izračun zunanje referenčne obrestne mere. Skupni vpliv naštetih sprememb bo povečanje ravni BDP v celotnem obdobju od leta 1995 naprej. Po prvih ocenah bo v celotni časovni seriji BDP večji za 1,5 do 2 %. Spremembe ESR pa ne bodo imele pomembnega vpliva na spremembe stopenj rasti obsega BDP.

Poleg zgoraj omenjenih sprememb, ki bodo vplivale na stopnjo BDP, pa bo z uvedbo izračuna po metodologiji ESR 2010 prišlo še do nekaj sprememb, ki ne vpliva na BDP imajo pa vpliv za slovenske nacionalne račune kot so: Oplemenjenje blaga poslanega v drugo državo, ki je v sistemu ESR 2010 prikazan samo tok izvoza storitve oplemenitenja s strani izvajalca ter uvoz te storitve, zaradi te spremembe bosta izvoz in uvoz nižja v zadnjih letih za 2,5 do 3 %. Spremeni se tudi obravnava lastnih sredstev EU, ki je po novi metodologiji knjižena kot tekoči transfer države članice Evropski uniji.

Prva objava podatkov slovenskih nacionalnih računov po metodologiji ESR 2010 bo 29.8. 2014 skupaj z objavo BDP, temeljnih agregatov nacionalnih računov in zaposlenosti.

Razprava: Člani metodološkega sveta so se seznanili s spremembami pri uvajanju poročanja po metodologiji ESR 2010. Metodološki svet je pohvalil pripravljavca poročila, ki je nazorno podal pojasnila, kje bo prišlo do največjih sprememb. Člane metodološkega sveta je podrobneje zanimal vpliv na rast BDP, ki bo zaradi gospodarske krize, kjer smo v zadnjem obdobju beležili padec BDP, nekoliko bolj izrazit. Pri reviziji je potrebno spremljati tudi druge države, kajti nekatere države s prvim septembrom še ne bodo poročale po novi metodologiji (neuradna informacija), zato bo lahko prišlo do nekaterih kasnejših odstopanj rasti BDP. Metodološki svet je tudi opozoril, da se bo BDP nekaterih držav članic EU povečal na račun ilegalne ekonomije, medtem ko je v podatkih Slovenije to področje bilo že zajeto v preteklem metodološkem sistemu.

Sklep: Metodološki svet se je seznanil s spremembami, ki jih prinaša uvedba ESR 2010. Izvajalci uradne statistike morajo dobro predvsem pa pregledno posredovati ter predstaviti revizijo uporabnikom.

T3 Raziskovanje o porabi v gospodinjstvu 2015 – revizija

Povzetek: V letu 2012 je bila v okviru projekta Prenove APG izvedena obsežna vsebinska in tehnična prenova raziskovanja. Vključen je bil povečan nabor vprašanj, vzpostavljen je bil nov celovit proces priprave in obdelave podatkov, vzpostavljena je bila nova baza podatkov (Oracle). V sklopu prenove je bilo predlagano, da se naslednje raziskovanje izvede v obdobju 2 do 3 let po prenovi. Ob zaključku projekta so bile predlagane tudi spremembe, s katerimi bi zmanjšali obremenitev anketirancev ter izboljšali kakovost raziskovanja. Prva sprememba je sprememba vzorčne enote, ki je bila do sedaj gospodinjstvo na naslovu izbrane osebe ne glede na to ali je oseba tam živela ali ne. Pri analizi APG 2012 je bilo ugotovljeno, da v 10 % anketiranih gospodinjstev izbrana oseba ni bila član gospodinjstva. Po predlogu spremembe zahtevamo, da je izbrana oseba član gospodinjstva. V primeru, da ni, gospodinjstva na tem naslovu ne anketiramo. Te enote bi obravnavali kot neodgovor, saj je analiza pokazala, da na tem nivoju praktično ni razlik po glavnih COICOP skupinah. Z vpeljavo te spremembe bi tako uskladili vzorčno enoto z večino raziskovanj na SURS, lažje bi nadzirali delo anketarjev ter lažje uteževali podatke. Hkrati pa predlagamo povečanje vzorca za 4 %. Predlagane so tudi spremembe vprašalnika, kjer bi se iz administrativnih in registrskih virov v letu 2015 pridobili podatki o stanovanjih, izločila bi se vprašanja o splošnem zdravstvenem stanju in zadovoljstvu, saj po teh podatkih ni bilo povpraševanja s strani uporabnikov. Preuredila bi se nekatera vprašanja povezana z izdatki s stanovanjem, v vprašalnik pa se zaradi lažje imputacije podatkov v fazi urejanja podatkov vključi vprašanja o skupnih mesečnih izdatkih za hrano in pijačo ter prehrano med službenim časom. Zaradi zaznanega povečanega obsega nakupov preko interneta, se uvede sklop vprašanj o nakupih preko interneta. Pri izdatkih v tujini pa se predlaga zožitev vprašanj na višje COICOP skupine. Omenjeni predlogi sprememb nebi vplivali na objavljanje podatkov.

Omenjeni predlogi sprememb bi vplivali tudi na spremembo cene raziskovanja, le ta bi se povečala za 9% (na 150.000 EUR).

Razprava: Člani metodološkega sveta so pohvalili predstavljeno pobudo predloga sprememb pri raziskovanju APG. Največjo težavo predstavlja napaka vzorčnega okvira saj ljudje živijo drugače kot pa so dejansko prijavljeni. Člani metodološkega sveta opozarjajo na to, da 10 % enot, ki jih bomo izgubili predstavlja bistvene metodološke težave, saj pri 10% neustreznih enotah lahko govorimo o velikem vplivu na kakovost podatkov. Hkrati pa se člani metodološkega sveta zavedajo, da se mora delo anketarjev bolj spremljati in da se v primeru, ko na izbranem naslovu ni izbrane osebe in gospodinjstva tudi privarčuje na stroških. Izpostavil se je tudi problem sledenja osebam, kajti v primeru raziskovanja APG se le tega ne izvaja (medtem ko se pri raziskovanju EU-SILC izvaja). Eden izmed glavnih razlogov ne-sledenja so stroški raziskovanja, ki bi se v primeru sledenja močno povečali. Največ neustreznih oziroma (pri dosedanem primeru) nadomestnih enot imajo raziskovalci v mestih medtem ko je na ruralnem področju takšnih enot oziroma gospodinjstev manj. Člani metodološkega

sveta so poudarili, da je potrebno najti optimalno razmerje med 10 odstotnim povečanjem govora in 4% povečanjem stroškov. Člani metodološkega sveta so razpravljali tudi o nagradah (darilih) poročevalskim enotam, saj naj bi pri takem raziskovanju bilo dajanje nagrad za sodelovanje pozitivno tudi za kakovost podatkov. Učinek daril se bo testiral na raziskovanju EU-SILC 2016.

Sklep: Člani metodološkega sveta so se seznanili s predlogom sprememb pri raziskovanju APG. Metodološki svet predlaga, da se o morebitni spremembi vzorčne enote in posledicah le te dodatno razmisli. Metodološki svet podpira predloge spremembe vprašalnika ter spremembe dnevnika izdatkov.

TX Ostalo

Povzetek: V promocijskih gradivih Slovenije v letalih Adrie Airways je bilo opaženo, da je površina površin (gozdov, sadovnjakov, polj in vinogradnih površin) večja od površine Slovenije.

Sklep: SURS preveri podatke in ustrezno ukrepa.

Naslednja seja Metodološkega sveta bo 11. septembra 2014.